

VERSLAG GOAB-KRING NOORD-HOLLAND NOORD

Dit is het verslag van de kenniskring GOAB, die plaatsvond op 28 november 2024 van 09:30 – 12:00 in Haarlem. Er waren 11 personen aanwezig en 2 kenniskringleiders.

AGENDA

1. Welkom
2. Nieuws GOAB
3. Borging OAB vanaf 2025/2026
4. Taalvoorzieningen
5. Vroegschoolse educatie
6. Afsluiting

WELKOM

- Webinar resultaatafspraken 17 december 10:00 – 11:30
- Webinar doorgaande lijn vve 28 januari 10:00 – 11:30

Winter '24-'25

- Kennisclip OAB en eerste 1000 dagen
- Updates factsheet ouderbeleid en wat werkt in ve

Voorjaar '25

- Themabijeenkomst asielpeuters (gemeenten-ve-aanbieders)
- Themabijeenkomst ve aantrekkelijk houden (ve-aanbieders)
- OAB en aanpalend beleid
- Factsheet asielpeuters (zomer '25)

[Kamerbrief LEA/VVE van 21 november met reactie diverse rapporten.](#)

In de brief staan een aantal voornemens van de staatssecretaris:

- Er is versterking van de doorgaande lijn nodig. Staatssecretaris wil daartoe als eerste stap de wettelijke mogelijkheden voor informatieoverdracht tussen kinderopvang en onderwijs uitbreiden (nu alleen welk programma en duur programma).
- Er is enorme diversiteit aan lokale doelgroepdefinities, wat landelijk zicht en sturing heel moeilijk maakt. Staatssecretaris denkt aan een landelijk kader voor doelgroepdefinitie: landelijke minimumdefinitie gebaseerd op opleidingsniveau ouders en andere thuistaal dan NL, er blijft ruimte om als gemeente ruimer te indiceren
- Resultaatafspraken blijven in veel gemeenten lastig, maar zijn wel belangrijk. Staatssecretaris wil vastleggen in regelgeving dat resultaatafspraken een cyclisch en gezamenlijk proces zijn.
- Herijking CBS-indicator jaar uitgesteld (2026).
- Korting van 10 procent in 2026: kabinet besluit hierover begin 2025.

Vanuit de aanwezigen komt de volgende opmerking t.a.v. de kamerbrief:

In onze gemeente wij hebben veel ouders die hoogopgeleid zijn en uitstekend Nederlands spreken. Zij willen hun kind echter wel in hun thuistaal opvoeden om de taal mee te geven. Gemeente heeft besloten dan geen ve-indicatie te geven omdat de ouders wel Nederlands kunnen spreken en er voor kiezen om dit niet te doen. Hopelijk blijft deze ruimte er in de nieuwe regeling.

Reactie: er blijft ruimte voor maatwerk. Dit voorbeeld gaat overigens uit van hoog en niet laag opleidingsniveau. We verwachten dat ministerie een laag opleidingsniveau als risico-indicator zal benoemen.

[Herstelplan funderend onderwijs](#)

Deze brief bevat op hoofdlijnen het herstelplan kwaliteit funderend onderwijs. Het herstelplan bevat een scherpe focus om de basis op orde te krijgen. Daarbij wordt ook kort genoemd dat we belangrijk is en dat OCW samen met SZW en gemeenten werk gaat maken van de toeleiding. In de komende periode worden de geschetste kaders verder uitgewerkt. In voorjaar '25 wordt de Kamer opnieuw geïnformeerd.

[Beleidsagenda Kinderopvang \(Min. SZW\)](#)

Deze brief zet uiteen wat er in de afgelopen jaren met het kinderopvangbeleid bereikt is en welke uitdagingen met bijbehorende dilemma's gezien worden. In de brief wordt ingegaan op het vergroten van de toegankelijkheid van de kinderopvang. Verschillende elementen van toegankelijkheid worden genoemd, waaronder verbeteringen in de kinderopvangtoeslag en de beschikbaarheid van kinderopvangplekken. Het tweede deel dat belicht wordt is het versterken van de kwaliteit van de kinderopvang, met onder andere aandacht voor het verbeteren van de kwaliteit in de gastouderopvang en het versterken van toezicht en handhaving. In 2026 vindt geen indexatie van de kinderopvangtoeslag plaats, in aanloop naar een nieuw financieringsstelsel dat naar verwachting in 2027 in gaat. Er komt structureel 10 miljoen per jaar extra beschikbaar voor SMI. Bij de brief ook verschillende bijlagen, waaronder een schematische weergave van de raakvlakken tussen het stelsel kinderopvang en primair onderwijs.

[Hoofdpijnen nieuw financieringsstelsel kov](#)

Met deze hoofdpijnenbrief start een verkennende fase waarin beleid en uitvoering het stelselontwerp doorontwikkelen tot een daadwerkelijk uitvoerbaar financieringsstelsel. Het hoofdpijnenakkoord kent een ambitieus tijdspad: invoering is voorzien per 1 januari 2027, tot die tijd moeten nog veel stappen worden gezet. → doel is dat stelsel eenvoudiger wordt. Toeslag gaat bijvoorbeeld niet meer via ouder maar gelijk naar opvang. Ouders gaan dus uit het stukje met de toeslagen. Alle ouders gaan 96% kinderopvangtoeslag krijgen, ongeacht inkomen. Dit heeft naar alle waarschijnlijkheid ook gevolgen voor het gemeentelijk beleid, denk bijvoorbeeld aan de tegemoetkoming voor kot-ouders en niet-kot ouders (via de gekoppelde VNG-tabel). We houden de ontwikkelingen hierover in de gaten.

[Kamerbrief ontwikkelen talent](#)

De staatssecretaris biedt 2 rapporten aan die reflectie bieden op mogelijke maatregelen in het onderwijs voor een goede onderwijsloopbaan voor alle leerlingen. Het eerste rapport is "Kiezen voor Kansen", een evaluatie gericht op overheidsmaatregelen die genomen zijn om de onderwijsloopbaan te verbeteren van leerlingen uit gezinnen met een kwetsbare

sociaaleconomische positie. Conclusie is dat onvoldoende duidelijk is wat deze maatregelen teweeg brengen.

Aanvulling kenniskringleider: er komen wel steeds meer resultaten vanuit het [EVENING-onderzoek](#) naar de urenitbreiding in ve: die lijken hoopgevend. De urenitbreiding heeft gezorgd voor hogere educatieve kwaliteit en betere ontwikkelingsuitkomsten van doelgroepkinderen.

Het tweede rapport in deze brief is de eindrapportage van de beleidsevaluatie naar het advies van de Onderwijsraad “later selecteren, beter differentiëren”, gericht op een mogelijke stelselwijziging in het onderwijs. Conclusie: Uit de brief blijkt dat dit kabinet geen stelselwijziging po-vo doorvoert, maar focus houdt op het verbeteren van de onderwijskwaliteit en het terugdringen van het lerarentekort.

Er is bij de Kamerbrief ook een derde rapport toegevoegd: Eerste rapportage School en Omgeving over schooljaar 2022/2023. Enkele conclusies:

- Helft van de coalities heeft een gedeelde visie
- In ongeveer een vijfde van de coalities is een kinderopvangorganisatie opgenomen
- Aanbieders van activiteiten staan wat op afstand qua coalitie/deelname aan visievorming

Subsidieregeling groepshulp

Kinderopvangorganisaties kunnen vanaf 4 november tot 29 november 17.00 uur maximaal € 10.056 subsidie aanvragen voor het aannemen van groepshulpen. Het kabinet stelt hiervoor in totaal € 6 miljoen beschikbaar. Groepshulpen ondersteunen pedagogisch professionals bij de dagelijkse zorg en activiteiten van de kinderen. Ze kunnen snel instromen, want een vooropleiding of relevante werkervaring is geen vereiste. Ook in 2025 kan in november subsidie aangevraagd worden voor deze groepshulpen.

Vanuit de kenniskringleider komt de volgende aanvulling t.a.v. de subsidieregeling extra groepshulp:

Deze subsidieregeling kun je aanvragen voor maximaal 2 personen per organisatie. Hierdoor biedt de regeling voor grote kinderopvangorganisaties minder mogelijkheden.

Goed om te weten is dat ve-organisaties ook lid kunnen worden van de GOAB-linkedin groep, waarin we ook dit soort informatie delen.

RELEVANT ONDERZOEK/ESSAYS

Bestedingsonderzoek GOAB 2022 (Cebeon) met daarbij een analyse op onderbestedingen.

Cebeon heeft de afgelopen jaren samen met Sardes en Oberon een monitor uitgevoerd naar de implementatie en besteding van middelen in het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid. In de periode 2019-2021 zijn de bestedingen sterk toegenomen, maar zijn er wel grote verschillen tussen gemeenten. Zo zijn er gemeenten die duidelijk meer middelen besteden dan de Rijksuitkering, maar ook gemeenten waarbij dit nog niet het geval was (onderbesteding). Het ministerie van OCW en de NRO hebben Cebeon daarom gevraagd een extra meting te verrichten van het bestedingsonderzoek op basis van gegevens 2022. Eén van de conclusies is dat voor alle gemeenten de besteding per verwachte achterstandspeuter is toegenomen, echter neemt de besteding bij kleinere gemeenten wel sneller toe dan bij grotere gemeenten in dichtbebouwd gebied.

Vanuit de kenniskringleider komt de volgende aanvulling t.a.v. het bestedingsonderzoek:

Gemeenten hebben tijd nodig om beleid te maken voor de besteding. We zien dat dit nu steeds beter gaat.

Kwaliteit vroegschoolse Educatie (Onderwijsinspectie).

Dit rapport gaat in op de kwaliteit van vroegschoolse educatie. Uit het rapport blijkt dat de kwaliteit van vroegschoolse educatie in het algemeen op veel scholen in orde is, al zijn er wel grote verschillen tussen scholen. De pedagogische kwaliteit is beter in orde dan de didactische kwaliteit. Er valt ook winst te behalen in de samenwerking tussen voor- en vroegschoolse educatie en de evaluatie van begeleiding en zorg. Een belangrijke verbeterkans wordt ook gezien in de kwaliteitszorg en de kwaliteitscultuur op scholen, die vaak samenhangt met kwaliteit van het aanbod.

Vanuit de aanwezigen komen de volgende opmerkingen t.a.v. het rapport:

Het is belangrijk dit onderzoek onder de aandacht te brengen bij de schoolbesturen. Hoe zorg je daarvoor?

Een gemeente geeft een voorbeeld van een middag die georganiseerd is over dit thema, waarin ook kennis uit onderzoek en data met de schoolbesturen werden gedeeld.

Leerloopbaan nieuwkomers (Kohnstamm instituut).

Dit is een onderzoek uitgevoerd binnen zowel het primair als het voortgezet onderwijs naar de ontwikkeling van de Nederlandse taalvaardigheid, rekenvaardigheid en het sociaal-emotioneel welbevinden van drie groepen leerlingen: nieuwkomers, migranten en in Nederland geboren leerlingen. Nieuwkomers halen gemiddeld hun achterstand op woordenschat in 3 á 4 jaar in en hun achterstand op begrijpend lezen in 4 jaar.

Kwaliteitskenmerken kinderopvang (UVA/HVA).

Op verzoek van het ministerie van SZW is een verkenning uitgevoerd naar onderbouwde kwaliteitskenmerken voor kinderopvang, vanuit wetenschappelijk onderzoek en/of Europese beleidskaders. Deze zijn naast de kwaliteitsindicatoren uit het Nederlandse inspectieformat voor dagopvang en bso opvang gelegd. De studie bestaat uit 3 delen. Het laatste deel geeft een analyse die laat zien welke onderdelen van het Nederlandse kinderopvangstelsel aansluiten bij wetenschappelijke kennis en/of Europese beleidsmonitoring.

Samenvattend: het Nederlandse format voor het inspectierapport sluit voor een groot deel aan op de bestaande wetenschappelijke kennis en/of diverse Europese beleidsindicatoren. Denk aan: Pedagogisch klimaat ' (inclusief beleid en de pedagogische praktijk, voorschoolse educatie en de brede ontwikkeling van het kind) en voor 'Personeel en groepen' (inclusief aandacht voor opleidingseisen, beroepskracht-kind ratio, groepsgrootte en coaching). Uit het rapport wordt geconcludeerd dat *een brede herijking van deze kwaliteitseisen vanuit dit wetenschappelijke en beleidsmatige perspectief niet voor de hand ligt.*

CBS onderwijsachterstanden

Sinds vorige week donderdag is het [CBS onderwijsachterstanden](#) geüpdatet met de cijfers van 2024.

VERWACHT

Handreiking inclusieve kinderopvang (Sardes)

Sardes ontwikkelt in opdracht van de ministeries SZW, OCW en VWS een handreiking passende/inclusieve kinderopvang. Deze handreiking is bedoeld voor kinderopvangorganisaties, gemeenten en zorgaanbieders. De handreiking moet inzicht geven in de mogelijkheden, succesfactoren en knelpunten om passende kinderopvang voor ieder kind te organiseren. Ook geeft de handreiking toegang tot beschikbare relevante informatie en goede voorbeelden. In de ontwikkeling van de handreiking werkt Sardes samen met het werkveld.

Onderzoek goede start basisonderwijs (Sardes/SEO)

Sardes en SEO onderzoeken voor OCW welke beleidsmaatregelen en interventies kunnen bijdragen aan het vergroten van de ontwikkelkansen van jonge doelgroepkinderen bij de start op school. Het gaat om maatregelen die deelname aan en kwaliteit van voor- en vroegschoolse educatie kunnen verbeteren. Binnen dit onderzoek worden vragen gesteld als: is het zinvol om voorschoolse educatie te verplichten, of is het zinvol om de leerplicht van 5 naar 4 jaar te verlagen? Wat zijn effectieve beleidsmaatregelen om de kwaliteit en de effectiviteit van voorschoolse educatie te waarborgen?

EVENING eindrapport (Universiteit Utrecht en Sardes)

Het EVENING eindrapport gaat over de effecten van de urenuitbreiding van 10 naar 16 uur in de week. Voorlopige resultaten laten zien dat er positieve resultaten van de urenuitbreiding zijn op educatieve kwaliteit en ontwikkelingsresultaten (met name taal) van kinderen.

GOAB FINANCIËN

GOAB budget 2025 (voorlopig) openbaar gemaakt

DUO stuurde eind september beschikkingen over [definitief GOAB bedrag 2024](#) en voorlopig GOAB bedrag 2025. Overzicht van alle gemeenten staat op de GOAB website. Voor de meeste gemeenten betekent het niet een hele grote wijziging.

SPUK ook in 2026

2026 blijft sowieso een SPUK jaar, GOAB periode wordt volledig afgemaakt. Ook mag de helft van deze GOAB periode overgeheveld worden naar 2027.

- *Inzet middelen 23-26:* De verstrekking van de SPUK heeft een vierjaarlijkse periode, de huidige periode loopt van 2023-2026. Na 2026 mag maximaal 50% van het budget van 2026 worden doorgeschoven naar de volgende GOAB periode. Gemeenten geven in de Sisa verantwoording op hoeveel middelen zij meenemen naar de volgende GOAB periode. Alles boven de 50% van het jaarbedrag in 2026 kan niet worden meegenomen, dit wordt eind 2027/begin 2028 verrekend met de middelen die zij in 2028 zouden ontvangen.
- *Borging OAB '25/'26:* Goed om te weten dat in een AMvB is vastgelegd dat gemeenten de middelen voor GOAB via een SPUK krijgen. Omzetting naar een fondsuitkering vergt dus wetswijziging. Die wetswijziging kan op z'n vroegst in 2027 zijn gerealiseerd.

Prinsjesdag

GOAB wordt vanaf 2026 met 10% gekort. Het ministerie van Binnenlandse Zaken beslist komende maanden of het specifieke uitkering blijft of gemeentefonds wordt, we berichten via de nieuwsflits hierover zodra het bekend is.

- De 10% geldt alleen op de SPUK. De scholen krijgen een nieuwe herverdeling van dit budget inclusief de korting.
- Wordt definitief in 2025

Vanuit de aanwezigen komt de volgende opmerking t.a.v. de 10% korting.

Gemeente: eerst hadden we een onderbesteding, daarna is onze subsidie gestegen. Wij hebben onze reserves, plus de gestegen subsidie gebruikt om allerlei activiteiten mee te organiseren. In 2026 zal de 10% korting ingaan, waardoor wij serieus moeten bekrimpen op de activiteiten. In 2026 zal het dus lastig worden om dezelfde activiteiten te ondernemen.

Fiscaal maximum KOT 2026 wordt bevroren, geen indexatie

Fiscaal maximum voor 2025 (€ 10,71) blijft ook voor 2026 gehandhaafd (wordt dus bevroren, geen indexatie). Kosten opvang stijgen wel, wie vangt straks deze klap op, gemeente of opvang?

Veel gemeenten hebben de indexatie van vve-normtarief gekoppeld aan indexatie van fiscaal maximum. Die zal dan in 2026 ook 0% zijn, is dat haalbaar/wenselijk?

Tip vanuit de kenniskringleiders: ga Q1 2025 hierover alvast in gesprek met ve-aanbieders.

KOT 2025: ouders betalen minder ouderbijdrage

KOT tabel 2025 is wezenlijk anders dan KOT tabel 2024. Bij KOT tabel 2024 betaalden inkomens tot circa € 28.300 4% eigen ouderbijdrage, bij 2025 geldt de 4% eigen ouderbijdrage tot een inkomen van € 47.300. Ook voor inkomens boven de € 47.300 wordt kinderopvang goedkoper, omdat ze meer terugkrijgen van het Rijk via de kinderopvangtoeslag.

Voor niet KOT geldt dat gemeenten vaak zelfde regime aanhouden als de KOT tabel.

Gemeentelijke subsidie is dan dus gelijk aan de tegemoetkoming via de Belastingdienst. Ouders betalen minder mee, dus als gemeente moet je meer aanvullen tot het maximum tarief.

Reken er op dat je meer subsidie kwijt bent in 2025 voor de 'Asscher-peuters' dus niet vve, niet KOT, gemiddeld € 250 meer per kind per jaar (320 uur op jaarbasis, gemiddelde subsidiebedrag wordt vanaf 2025 circa 3.300-3.700 op jaarbasis). Maar dus ook voor niet KOT, vve, dan is het circa € 500 meer per kind per jaar (640 uur op jaarbasis met gemiddeld zo'n € 0,90 per uur extra aan subsidie).

IN GROEPJES BORGING OAB '25/'26

- NPO stopt per 31 juli 2025
- GOAB 2026: 10% korting
- Herijking van de gewichtenregeling
- Fiscaal maximum 2026 ws bevroren (dus 10,71)
- VE-aanbieders zien kosten stijgen

Welke stappen kun je het komende jaar al zetten om je hier op voor te bereiden?

UITWISSELEN VAN GEDACHTEN

- Vanuit de gemeenten zijn er wisselende uitspraken over de 10% korting op de SPUK. Sommige gemeenten hebben zonder de korting moeite met de volledige besteding, terwijl andere gemeenten alle middelen opmaken en moeten inleveren op kwaliteit en

aanbod (zoals externe hulpmiddelen, zoals voorleesexpress of logopedie). Er is nog geen grote angst of paniek over de korting.

- Sommige gemeenten denken dat de kinderopvangorganisaties wel mee willen bewegen om te kijken hoe er nog steeds kwalitatief VE aangeboden kan worden met dalende middelen.
- Gemeenten vinden het fijn dat de herijking wordt uitgesteld en dat de SPUK nog blijft tot 2027.
- CBS-indicator is gebaseerd op inkomen. Armoedegrens is omhoog gesteld waardoor er minder kinderen in armoede leven. Hierdoor kan het ook zijn dat er sommige scholen niet meer in aanmerking komen voor schoolmaaltijden.
- Door de korting kan het voorkomen dat gemeenten zich moeten beperken tot de strikt wettelijke taken en de “extra’s” overboord moeten gooien. Hierdoor ontstaat het risico dat kwaliteit daalt. Dit is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid en probleem voor zowel de gemeente als de kinderopvang en het onderwijs. Gemeenten verwachten dat zij nu al escapes moeten inbouwen voor 2026 en alvast aan verwachtingsmanagement moeten doen bij de kinderopvanglocaties.
- Gemeenten geven aan dat het goed is om nu met elkaar het gesprek aan te gaan. Een informerende bijeenkomst voor kinderopvang/schoolbesturen en evt. ook raad kan inzicht geven in de activiteiten die nu plaatsvinden en het belang daarvan. Mogelijk is een (gedeeltelijke) actualisatie van het gemeentelijke onderwijskansenbeleid helpend (samen weer een nieuwe koers bepalen).

VROEGSCHOOOLSE EDUCATIE

- In 1 gemeente is een coördinator vroegschool aangesteld bij het samenwerkingsverband die zich bezig houdt met vroegschoolse educatie. Vanuit de gemeente krijgt deze coördinator een financieel kader mee, waardoor het SWV de vrijheid heeft om deze middelen zelf te verdelen met maatwerk. Scholen voelen zich hierdoor betrokken en verantwoordelijk. Coördinator koppelt terug bij de gemeente met de besluiten en uitgaven.
- In 1 gemeente is een succesvolle LEA-bijeenkomst geweest waar ze gebruikmaakten van een tool met data die de concentratie aan doelgroepkinderen weergaf. Tijdens de LEA is deze tool gebruikt om concreet met elkaar in gesprek te gaan
- Samen met de schoolbesturen heeft de gemeente Zaanstad een kwaliteitskader vroegschoolse educatie gemaakt. Hierin zijn de best practices uitgelicht vanuit

wetenschappelijk onderzoek. Er zijn indicatoren van kwaliteit vastgesteld, verdeeld over vier thema's.

- In Hoorn is met elkaar uitgedacht (o.a. op basis van Amsterdams onderzoek) wat het verschil maakt op scholen die goede resultaten weten te bereiken met de doelgroep. De lijst met succesfactoren is basis geweest voor het opzetten van een nieuwe interventie (Samen van Start).
- Ook als er geen budget is, kun je via de LEA met elkaar in gesprek gaan. Gezamenlijk voelen dat dit een belangrijke doelgroep is waar geïnvesteerd in moet worden.
- Scholen wijzen op onderwijskansen.eu. is ook zinvol. Op deze website staan inhoudelijke thema's waar heel specifiek wordt nagedacht over de ve-doelgroep en de benodigdheden om achterstand in te halen.

NOOT: na afloop van de bijeenkomst is een excelbestand rondgestuurd waarin de hoogte van OAB-middelen per school te vinden is.

EVALUATIE EN AFRONDING

De volgende kenniskring is 25 maart (met ve-aanbieders) va 10:00-12:30. Aanmelden via deze link: https://forms.office.com/pages/responsepage.aspx?id=_IX8U_lcTUWAQwVJAO7-BKZSZG81gTRlqP6z9J72nv1UMVFXQTRVR05TSDZVWFpTWUNXUVo5UTg1MSQlQCN0PWcu&route=shorturl

Houd de website www.goab.eu in de gaten voor nieuwe handreikingen, verslagen en de planning van bijeenkomsten. Ook kun je je aanmelden voor de LinkedIn-GOAB-groep om op de hoogte te blijven.